

Täysistunto

Torstai 11.9.2025 klo 16.00—19.35

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain 2 ja 11 §:n, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 48 §:n sekä työturvallisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 68/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohdientä jälkeen. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.31 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annettua lakia, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia sekä työturvallisuuslakia. Osa ehdotuksista koskee asbestipurkutyötä, osa työsuojelun ammattipätevyysvaatimuksia ja osa rakennustyötä.

Esityksellä pantaisiin osaltaan täytäntöön EU:n asbestidirektiivin muutokset. Direktiivissä on otettu huomioon uusi alan tieteellinen ja teknologinen kehitys ja määrätty tarkemmista toimenpiteistä työntekijöiden suojelemiseksi asbestille altistumiselta. Direktiivin täytäntöönpano tapahtuu pääasiassa muuttamalla asbestityön turvallisuutta koskevaa valtioneuvoston asetusta, mutta osa direktiivin vaatimuksista edellyttää laintasoista sääntelyä.

Esityksen mukaan asbestipurkutyöstä työsuojeluviranomaiselle tehtävän ennakkoilmoituksen tulisi sisältää uusina asioina tieto työntekijän suorittamasta koulutuksesta ja työnantajan antamaa erityistä opetusta ja ohjausta koskevasta todistuksesta. Lisäksi tulisi ilmoittaa hengityksensuojaimen tiiviystestauksen päivämäärä. Asbestipurkutyöluparekisterin julkisen tietopalvelun tietojen luovutusedellytyksiä muutettaisiin EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa paremmin yhteensopiviksi.

Asbestipurkutyössä työntekijältä edellytetään lakisääteistä ammattipätevyyttä. Asbestipurkutyöntekijän lisäksi eri työaloja koskevissa työsuojelusäännöksissä säädetään nykyisin tehtävistä, joissa edellytetään erityistä ammattipätevyyttä. Lainsäädäntöön perustuvat ammattipätevyysvaatimukset liittyvät perustuslain mukaiseen oikeuteen työn ja ammatin valinnan vapaudesta, minkä vuoksi ammattipätevyyttä koskevan sääntelyn on oltava tavalisen lain tasoista. Lainsäädäntöä ehdotetaan nyt muutettavaksi siten, että ammattipätevyyksiä koskevat perusvaatimukset ilmaistaan lain tasolla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Voimassa olevassa työsuojelulainsäädännössä ei säädetä täsmällisesti siitä, mikä viranomaisena on toimivaltainen tunnustamaan asbestipurkutyöntekijän ja muut ammattipätevyydet, jos tutkinto on suoritettu toisessa EU- tai Eta-jäsenvaltiossa. Uutta Lupa- ja valvontavirastoa koskeva lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2026. Nyt ehdotetaan, että työsuojelun ammattipätevyyksiä koskevien tutkintojen tunnustaminen olisi Lupa- ja valvontaviraston tehtävä.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistelemaan rakennustyön turvallisuutta koskevan valtioneuvoston asetuksen uudistamista. Rakennustyöasetuksen uudistaminen edellyttää eräiden työturvallisuuslakiin sisältyvien asetuksen antamista koskevien valtuutussäännösten tarkentamista ja tarvittavien uusien säännösten lisäämistä. Asbestipurkutyötä koskevaan ennakkoilmoitukseen nyt ehdotetut muutokset ovat vähäisiä, eikä tämän esityksen arvioida aiheuttavan yrityksille hallinnollisena taakkana olennaisia taloudellisia lisäkustannuksia. Myös tietosuojavaikutusten on arvioitu olevan vähäisiä. Ammattipätevyyttä koskevat ehdotukset ovat luonteeltaan säädösteknisiä.

Arvoisa puhemies! Esitys on valmisteltu työturvallisuussäännöksiä valmisteleavan neuvottelukunnan nimeämien asiantuntijoiden kanssa. Ammattipätevyysvaatimusten osalta on tehty yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa. Esitys on ollut lausuntokierroksella, ja saadussa palautteessa ehdotettuja muutoksia kannatettiin laajasti. Esitys on käsitelty ja hyväksytty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa.

Ehdotukset, jotka liittyvät asbestidirektiivin täytäntöönpanoon, on tarkoitettu tulemaan voimaan 21.12.2025. Muut ehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026 eli samaan aikaan kuin Lupa- ja valvontavirasto aloittaa toimintansa. — Kiitos, arvoisa puhemies, tässä esittely.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

17.35 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen, jossa ehdotetaan muutettavaksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annettua lakia, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia sekä työturvallisuuslakia. Esityksellä pantaisiin osaltaan täytäntöön EU:n asbestidirektiivin muutokset.

Hallituksen esityksen mukaan asbestipurkutyöstä viranomaiselle tehtävän ennakkoilmoituksen tulisi sisältää nykyisten ilmoitettavien tietojen lisäksi myös tieto työntekijän suorittamasta koulutuksesta ja erityisestä opetuksesta ja ohjauksesta annetusta todistuksesta. Lisäksi asbestipurkutyöluparekisterin julkisen tietopalvelun tietojen luovutusedellytyksiä muutettaisiin EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa paremmin yhteensopiviksi.

Asbestipurkutyöntekijältä vaadittavan ammattipätevyyden edellytyksiä täsmennettäisiin kansallisen valmistelun perusteella. Suomen ulkopuolella EU- tai Eta-jäsenvaltioissa hankitun ammattipätevyyden tunnustavaksi tahoksi nimettäisiin nykyinen aluehallintovirasto eli tuleva valtion Lupa- ja valvontavirasto.

Muutokset vaikuttaisivat myös työturvallisuuslakiin niin, että eräitä pääasiassa rakennustyöhön liittyviä tehtäviä koskeva ammattipätevyys sääntely siirrettäisiin perustuslain mukaisesti lain tasolle. Ammattipätevyyden tunnustavana viranomaisena toimisi nykyinen aluehallintovirasto eli tuleva valtion Lupa- ja valvontavirasto.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys, jossa muutetaan asbestipurkutyötä, työsuojelun valvontaa ja työturvallisuuslakia koskevia säädöksiä osana EU:n asbestidirektiivin toimeenpanoa, on oikeansuuntainen. Asbesti on yksi vakavimmista työperäisten sairauksien aiheuttajista. Sen seuraukset näkyvät vasta vuosien tai vuosikymmenten päästä, mutta vahinko voi syntyä jo yhdestäkin altistumisesta. Siksi jokainen parannus työturvallisuuteen on elintärkeä. Esityksen mukaiset tiukemmat vaatimukset ja valvonnan vahvistaminen suojelevat työntekijöitä, jotka työssään voivat altistua asbestille. Kun suojaamme työntekijöiden terveyttä, säästämme samalla inhimillistä kärsimystä ja tulevia kustannuksia terveydenhuollossa. Tämä on vastuullinen ja välttämätön uudistus, joka vahvistaa luotamusta siihen, että Suomessa työntekijöiden turvallisuus asetetaan etusijalle.

Kiinnitän huomiota myös siihen, että kun asbestille altistumista aletaan esimerkiksi työterveyspalvelussa tutkimaan mahdollisten oireiden ilmaantuessa, olisiko mahdollista ja onko jo osaltaan niin, että esimerkiksi keuhkokuvia otettaisiin niin sanotusti kontrollikäyneillä. Tällöin asbestille syystä tai toisesta mahdollisesti altistuneet voisivat saada asianmukaista hoitoa jo ennen mahdollisten oireiden alkamista. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

17.38 Juha Viitala sd: Arvoisa puhemies! Kun on kyse työstä, jossa on erityisiä terveyshaittoja, kuten asbestipurkutyö, on keskeistä pitää huolta työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä. Tässä hallituksen esityksessä laajennetaan viranomaisille tehtävään ennakkoilmoitukseen kirjattavia tietoja, täsmennetään ammattipätevyysvaatimuksia sekä lisätään säännöksiä ammattipätevyysvaatimuksesta ja ammattipätevyyden tunnustamisesta työturvallisuuslakiin.

Arvioiden mukaan esityksessä olevat muutokset tulevat vaikuttamaan jonkin verran erityisesti asbestipurkutyön hintaan ja lisäämään hieman hallintoa yrityksissä. Mutta uskon työnantajien näkevän tämän tärkeän asian investointina työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen. Terve työntekijä on aina myös työnantajan etu. Onkin tärkeää, että lakimuutokset on valmisteltu yhdessä työmarkkinajärjestöjen kesken, kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa. Valitettavasti hallitus ei näytä pystyvän aitoon kolmikantaiseen yhteistyöhön kuitenkaan suurissa kysymyksissä, jotka olennaisesti muuttavat koko työmarkkinajärjestelmäämme. Mutta on kuitenkin hyvä, että kolmikantainen valmistelu yhä onnistuu kuitenkin joissain asioissa, kuten tässä asiassa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä haluan korostaa, että säädöksen toimeenpanossa on tarpeellista kiinnittää riittävästi huomiota myös viestintään ja koulutukseen eri osapuolille: työnantajille, jotta he ovat tietoisia uusista vaatimuksista ja ilmoitusvelvollisuuksista, työntekijöille, jotta he ovat tietoisia oikeuksistaan, ja asiakkaille, jotta he osaavat valita ammattitaitoisia ja vastuullisia yrityksiä hankkeisiinsa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.40 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on meillä valiokunnassa ollut jo kuultavana, ja tämän osalta voi sanoa, että merkittävästä asiasta on kysymys, kun täytyy muistaa, että tälläkin hetkellä Suomessa vuosittain kuolee vielä 100 ihmistä asbestin takia, maailmassa 200 000. Nämä ovat vuosikymmenien aikana asbestista haitallista tartuntaa tai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

hengitystievaivoja saaneita, ja sitä kautta ne ovat sitten syöväksi ja muiksi tulleet. Eli me ollaan todellisen ongelman ääressä tässä.

Vieläkin meillä tehdään noin 10 000 asbestipurkutyötä vuodessa — niitä ilmoituksia on näin paljon. Asbestiin liittyviä töitä tehdään aika paljon, ja noin 4 000 ihmistä altistuu näissä tilanteissa asbestille. Sen vuoksi on tosi tärkeätä, että viedään tätä lainsäädäntöä eteenpäin. Tässäkin on keskeistä se, että asbestipurkutyön koulutusvaatimuksia tarkennetaan ja ne pysyvät ajan tasalla, ja sillä tavalla se osaaminen, kun tehdään asbestipurkutyötä, on ajantasaista. Nyt sitten uusi Lupa- ja valvontavirasto pystyy myöskin valvomaan näitä, että tämä on tehty.

Sitten kun katsotaan, minkälaisilla suojavarusteilla siellä tehdään töitä, niin suojavarusteiden ajantasaisuus ja tiiveys ovat siellä myöskin taustalla. Niitä aika ajoin tarkistetaan, ja vanhoilla suojavarusteilla siellä ei voi tehdä töitä. Tällä parannetaan monia asioita, eli sitä osaamista, vaaditaan tiettyä osaamista, ja sitten nämä suojavarusteet ovat ajanmukaisia. Siinä mielessä mennään hyvään suuntaan.

Kun täälläkin salissa aika monta kertaa lainvalmistelua on kritisoitu, niin tässä lainvalmistelussa on nyt kuitenkin tullut niin työnantajapuolelta kuin palkansaajapuolelta hyviä kommentteja siitä, että tämä on tehty hyvässä yhteistyössä. Vaikka tämä on tehty virkатыönä pääasiassa, niin tässä lausunnoilla ja keskusteluilla on kuultu osapuolia, ja tämä on saanut sisällön, joka tyydyttää niin tekijöitä kuin sitten näitä yrittäjiä, jotka suorittavat asbestityötä.

Sitten täytyy muistaa, että tässä myöskin suojellaan muita, jotka voivat altistua asbestille, ja sen takia on tärkeätä, että tätä lainsäädäntöä ajantasaistetaan. Vaikka nyt onkin direktiivistä tullut tämä velvoite, meillä on omiakin toimenpiteitä, joita voidaan tehdä.

Hyvä työ. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja ministeri Grahn-Laasonen, kolme minuuttia, olkaa hyvä, tai vähemmän.

17.43 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen: Kiitos, arvoisa... Voinko tästä, vai tulenko sinne?

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava mikrofoni on päällä, vasemmalle teistä.

Kiitos, arvoisa puhemies! Vähemminkin kuin kolme minuuttia riittää sen toteamiseen, että arvostan sitä, että eduskunnassa on työsuojeluosaamista ja tämän lainsäädännön tuntemusta. Yhdyn myöskin edustaja Timo Suhosen toteamaan siitä, että tässä lainsäädännössä, vaikka se onkin luonteeltaan pääosaltaan säädöstekninen, on kuitenkin tärkeitä täsmennyksiä, ja se vahvistaa luottamusta siihen, että työntekijän terveys, suojelu ja turvallisuus asetetaan etusijalle. On ylipäätään tärkeää se, että meidän työsuojelulainsäädäntöä päivitetään ajan tasalle ja että meillä on selkeät ammattipätevyysvaatimukset, myös tietojärjestelmät kunnossa, ja valvonta, joka nyt tehostuu ilman muuta tämän uuden virastorakenteenkin myötä. Se tavoite on ehdottomasti siellä taustalla.

Haluan myös todeta tästä kolmikantaisesta yhteistyöstä, että sitä tehdään kyllä ihan isoissa ja pienemmissäkin asioissa arkipäiväisesti, joka päivä, ja vuoropuhelu on erittäin tiivistä. Näissä työsuojelun asioissa se korostuu aivan erityisesti, kun ollaan siellä työpaikan ytimessä, työympäristöissä, työarjessa ja työsuojelun kysymyksissä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Kiitän näistä kommentteista ja myös myönteisestä suhtautumisesta tähän hallituksen esitykseen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.